

Krzysztof Fudalej

"Mobilizacja marcowa 1939", Andrzej Wesołowski, Kamil Stepan, Warszawa 2013 : [recenzja]

Przegląd Historyczno-Wojskowy 14(65)/1 (243), 191

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w międzywojennej armii austriackiej pełnił wiele funkcji, był m.in. inspektorem Wojsk Lądowych.

Książka składa się ze wstępu i siedmiu rozdziałów. W pierwszym przedstawione są najważniejsze bitwy I wojny światowej, w których wykorzystano czołgi. W dwóch kolejnych rozdziałach autor zajął się analizą wniosków wynikających z użycia broni pancernej w 1918 r., a w czwartym omówił rozwój tej broni po wojnie. Rozdział piąty dotyczy obrony przeciwpancernej, a szósty organizacji ataku z masowym użyciem czołgów. W ostatniej części autor omówił rolę broni pancernej w przyszłej wojnie. Pracę dopełnia siedem map i szkiców.

Obecne polskie wydanie *Wojny pancernej* jest przedrukiem tłumaczenia z 1937 r. Co godne uwagi, przygotowujący je wówczas tłumacze otrzymali od autora uzupełnienia i poprawki aktualizujące jej zawartość względem niemieckiego oryginału. Warto też zwrócić uwagę, iż praca Eimannsbergera wywołała znaczny odzew w polskiej fachowej prasie wojskowej z końca lat trzydziestych. Podobnie jak w wypadku pozostałych reprintów wydawnictwa „Napoleon V” jest to wydanie niezmienione, pozbawione, niestety jakiegokolwiek współczesnego wstępu, opracowania naukowego czy chociażby krótkiego omówienia znaczenia i okoliczności powstania tej książki, które niewątpliwie zadecydowały o jej wyborze przez wydawcę. Niemniej jednak należy się cieszyć, że wznowienia doczekała się praca o tak dużym znaczeniu dla historii wojskowości.

Mobilizacja marcowa 1939, red. nauk. Andrzej Wesołowski, Kamil Stepan, Centralne Archiwum Wojskowe, Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego, Warszawa 2013, 592 s. Ser. „Wojskowe Teki Archiwalne” t. 2.

Tom 2 serii „Wojskowe Teki Archiwalne”, wydawanej wspólnie przez Centralne Archiwum Wojskowe oraz Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego, poświęcono źródłom do problematyki mobilizacji marcowej w 1939 r. Właściwa treść poprzedzona jest krótkim wstępem autorstwa Kamila Stepana, który przygotował również biogramy autorów relacji. Kolejną część stanowią fragmenty 14 instrukcji dotyczących przeprowadzenia mobilizacji. Zasadniczą częścią tomu są 52 dokumenty, powstałe od 15 marca do 18 lipca 1939 roku, oraz fragmenty 64 relacji i wspomnień, dotyczące mobilizacji marcowej, które w większości spisano już po wybuchu wojny. Tom uzupełniają liczne reprodukcje dokumentów, obsady personalne wielkich jednostek zmobilizowanych w marcu 1939 r. (do dowódców plutonów włącznie), mapa przedstawiająca ich rejony za- i wyładowania oraz trasy przerzutu, a ponadto kilkadziesiąt zdjęć, skorowidze nazwisk i nazw geograficznych.